

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/333089884>

BİR TÜR ÖRTÜK MALİ KURAL OLAN FAİZ DIŞI FAZLA HEDEFİNİN TÜRKİYE'NİN BAZI MALİ GÖSTERGELERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Article · February 2015

CITATIONS

0

READS

29

1 author:

Sami Buhur

Balıkesir University

40 PUBLICATIONS 22 CITATIONS

SEE PROFILE

kazancı hukuk arastirmalari dergisi

Sayı: 7 | Şubat 2015

Arsa Payı Düzeltme Davalarının Açılma Şartlarının
TMK ve 6306 Sayılı Kanun Çerçevesinde
Değerlendirilmesi

Doç. Dr. Hakan ACAR

Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibinin
Ayrılma Hakkı

Avukat Kerim BÖLTEN

Sosyal Güvenlik Hukukunda Prim Kavramı ve
Primlerin Hukuki Niteliği

Yrd. Doç. Dr. Osman SARI

Cezada Kastın Unsurları

Dr. Idris ERMEYDAN

Avrupa Anonim Ortaklığında Sermaye Artırımı -
6102 Sayılı TTK Hükümleri ile Karşılaştırmalı Olarak

Leylan Demirağ AKTAŞ

Türkiye'de Bilişim Alanında İşlenen Suçların Uygulama
Bakımından Hukuki Boyutunun Değerlendirilmesi

İlker KARA / Gamze KAYA

Türkiye'de Muhasebe ve Vergi Hukuku İlişkisinin
Kısa Bir Tarihçesi

Doç. Dr. Gökhan Kürşat YERLİKAYA

Bir Tür Örtük Mali Kural Olan Faiz Dışı Fazla Hedefinin
Türkiye'nin Bazı Mali Göstergelerine Etkisinin
İncelenmesi

Dr. Sami BUHUR

Yayının Türü:
Yerel, Süreli

Yayın Aralığı:
Yılda altı (6) sayı olarak yayımlanan hakemli bir dergidir.

Yıl: 2014 Sayı: 7

ISSN: 2148-3701

Basım Tarihi: Şubat 2015

Baskı:
Kayhan Matbaacılık Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
Merkezefendi Mah. Fazılpaşa Cad. No: 8/2 Topkapı / İSTANBUL
Tel: (0212) 612 31 85

Yayın İdare Merkezi Adresi:
İncirli Yolu Yakup Bey Apt. 3/8 Osmaniye / Bakırköy – İSTANBUL

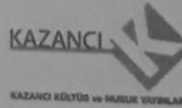
İletişim:
tinal@kazancidergisi.com / melihkazanci@kazancidergisi.com

Yayın İdare Merkezi İletişim Bilgileri:
Tel: (0212) 570 62 65 – Fax: (0212) 570 62 65

Yayın Koşulları:
Yayın koşulları için derginin web sayfasına bakınız.

MAKALE YAYINLAMA KOŞULLARI

1. Bu dergi akademik düşüncelerle çıkarılan bir dergidir.
2. Dergide yayınlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlarını bağlar.
3. Yayınlanması için gönderilmiş yazıların akademik yazım kurallarına uygun olarak yazılmış olması gerekir. Referanslar sayfa altına otomatik dipnotla yapılmalıdır. Yazılar Word Programında ve Times New Roman fontunda 12 punto yazı büyüklüğünde yazılmalıdır.
4. Makalenin başında İngilizce ve Türkçe özet, İngilizce ve Türkçe kavram dizininde kullanılmak üzere belirlenmiş ve koyu renk ile yazılmış anahtar kelimeler gösterilmelidir.
6. Makaleler e-posta yolu ile editöre gönderilmelidir.
7. Gönderilen yazılar daha önce yayınlanmamış olmalıdır.
8. Yazarlar, unvanlarını, görev yaptıkları kurumları, iletişim adresleri ile telefon numaralarını ve varsa e-mail adreslerini, göndermelidirler.
9. Dergiye gönderilen yazıların yazım bakımından son denetimlerinin yapılmış olduğu, kabul edilecektir. Yazı teslim edildikten sonra baskı düzeltmeleri için ayrıca yazara gönderilmeyecektir.
10. Metin içerisinde başka kaynaklardan yararlanılması halinde, yararlanılan kaynak ayrıntılı dipnot ile belirtilmelidir.
11. Konusu suç teşkil eden yazılar yayınlanmaz.
12. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilmek şartı ile iktibas edilebilir.

KAZANCI KÜLTÜR VE HUKUK YAYINLARI

© Kazancı Hukuk Araştırmaları Dergisinin her hakkı 5847 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre Kazancı Kültür ve Hukuk Yayınları'na aittir. Gerçek ve tüzelkişiler tarafından kısmen dahi olsa çoğaltılamaz ve yayımlanamaz. Dergide yayınlanan yazılardan alıntı yapılması ancak izin ve kaynak gösterilmesi koşuluyla mümkündür. Yazılarda yer alan görüşler, yazarların kişisel görüşleridir.

kazancı
dergisi

kazancı hukuk araştırmaları dergisi

İMTİYAZ SAHİBİ

Melih Kazancı

EDİTÖR

Prof. Dr. Tamer İnal

SORUMLU YAZI İŐLERİ MÜDÜRÜ

Doç. Dr. Murat Korkmaz

DANIŐMA KURULU

Prof. Dr. Köksal Bayraktar
Prof. Dr. Aziz Can Tuncay
Prof. Dr. Turgut Kalpsüz
Prof. Dr. Süheyl Batum
Prof. Dr. Fehmi Ülgener
Prof. Dr. Turhan Esener
Prof. Dr. Tankut Centel
Prof. Dr. Hasan Pulařlı
Prof. Dr. Ali Naim İnan
Prof. Dr. Selçuk Öztekin
Prof. Dr. Haluk Kabaalıođlu
Prof. Dr. Atilla Altop
Prof. Dr. Tayfun Akgüner
Prof. Dr. Hamdi Yasaman
Prof. Dr. Yücel Ertekin
Prof. Dr. H. Yavuz Alangoya
Prof. Dr. Hüseyin Hatemi
Prof. Dr. Tamer İnal
Prof. Dr. Hakan Hakeri
Prof. Dr. İlhan Uluşan
Prof. Dr. Turgut Öz
Prof. Dr. Nihat Edizdođan
Prof. Dr. Kudret Güven
Prof. Dr. Nihal Saban
Prof. Dr. Mehmet Arslan
Prof. Dr. Metin Gürkanlar
Prof. Dr. Nurettin Bilici
Prof. Dr. Şanal Görgün
Prof. Dr. Nur Centel
Prof. Dr. Seyithan Deliduman
Prof. Dr. Kenan Dađcı
Prof. Dr. Metin Taş

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Köksal Bayraktar
Prof. Dr. Aziz Can Tuncay
Prof. Dr. Turgut Kalpsüz
Prof. Dr. Süheyl Batum
Prof. Dr. Fehmi Ülgener
Prof. Dr. Turhan Esener
Prof. Dr. Tankut Centel
Prof. Dr. Hasan Pulařlı
Prof. Dr. Güzin Üçüřük
Prof. Dr. Ali Naim İnan
Prof. Dr. Selçuk Öztekin
Prof. Dr. Haluk Kabaalıođlu
Prof. Dr. Aynur Yongalık
Prof. Dr. Atilla Altop
Prof. Dr. Tayfun Akgüner
Prof. Dr. Hamdi Yasaman
Prof. Dr. Yücel Ertekin
Prof. Dr. H. Yavuz Alangoya
Prof. Dr. Hüseyin Hatemi
Prof. Dr. Tamer İnal
Prof. Dr. Hakan Hakeri
Prof. Dr. İlhan Uluşan
Prof. Dr. Turgut Öz
Prof. Dr. Nihat Edizdođan
Prof. Dr. Kudret Güven
Prof. Dr. Nihal Saban
Prof. Dr. Mehmet Arslan
Prof. Dr. Metin Gürkanlar
Prof. Dr. Nurettin Bilici
Prof. Dr. Şanal Görgün
Prof. Dr. Nur Centel
Prof. Dr. Seyithan Deliduman

Prof. Dr. Aynur Aydın Coşkun
Prof. Dr. Yusuf Güneş
Prof. Dr. Cem Baygın
Prof. Dr. Kenan Dađcı
Prof. Dr. Metin Taş
Prof. Dr. İsmail Kayar
Prof. Dr. Zühtü Aytaç
Prof. Dr. Mahmut Göçer
Prof. Dr. Kemal Şenocak
Prof. Dr. Sururi Aktaş
Prof. Dr. Murat Şen
Doç. Dr. Gökhan Kürşat Yerlikaya
Doç. Dr. Pınar Akan
Doç. Dr. İsa Döner
Doç. Dr. Mehmet Nusret Bedük
Doç. Dr. Mahmut Kabakçı
Doç. Dr. Yıldırım Torun
Doç. Dr. Savaş Bozbel
Doç. Dr. Murat Alıřkan
Yrd. Doç. Dr. Yalçın Bostancı
Yrd. Doç. Dr. Hayrettin Çađlar
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Kılıç
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Avcı
Yrd. Doç. Dr. Serdar Acar
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Cemal Ruhi
Yrd. Doç. Dr. İsmail Dursun
Yrd. Doç. Dr. Cengiz Sunay
Yrd. Doç. Dr. Kemal Şahin
Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan Kaytaz
Yrd. Doç. Dr. Gökşen Aras
Yrd. Doç. Dr. Ali Serdar Yücel

İncirli Yolu Yakup Bey Apt. 3/8 Osmaniye / Bakırköy – İSTANBUL

Tel: (212) 570 62 65 – Fax: (212) 570 62 93

Web: www.kazancidergisi.com E-posta: kazanci@kazancidergisi.com

İÇİNDEKİLER

- 7 **Arsa Payı Düzeltme Davalarının Açılma Şartlarının TMK ve 6306 Sayılı Kanun Çerçevesinde Değerlendirilmesi**
Doç. Dr. Hakan ACAR
- 20 **Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibinin Ayrılma Hakkı**
Avukat Kerim BÖLTEN
- 49 **Sosyal Güvenlik Hukukunda Prim Kavramı ve Primlerin Hukuki Niteliği**
Yrd. Doç. Dr. Osman SARI
- 78 **Cezada Kastın Unsurları**
Dr. İdris ERMEYDAN
- 121 **"Avrupa Anonim Ortaklığında Sermaye Artırımı - 6102 Sayılı TTK Hükümleri ile Karşılaştırmalı Olarak"**
Leylan Demirağ AKTAŞ
- 154 **Türkiye'de Bilişim Alanında İşlenen Suçların Uygulama Bakımından Hukuki Boyutunun Değerlendirilmesi**
İlker KARA / Gamze KAYA
- 168 **Türkiye'de Muhasebe ve Vergi Hukuku İlişkisinin Kısa Bir Tarihçesi**
Doç. Dr. Gökhan Kürşat YERLİKAYA
- 187 **Bir Tür Örtük Mali Kural Olan Faiz Dışı Fazla Hedefinin Türkiye'nin Bazı Mali Göstergelerine Etkisinin İncelenmesi**
Dr. Sami BUHUR

**BİR TÜR ÖRTÜK MALİ KURAL OLAN FAİZ DIŞI FAZLA HEDEFİNİN
TÜRKİYE'NİN BAZI MALİ GÖSTERGELERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ /
THE INVESTIGATION OF THE EFFECT OF PRIMARY SURPLUS TARGET AS A
KIND OF IMPLICIT FISCAL RULES TO THE TURKEY'S SOME FINANCIAL
INDICATORS**

Dr. Sami BUHUR

ÖZET

Mali kurallar, Avrupa Birliđi (AB) içerisinde Maastricht Kriterleri'nde ortaya konulan parametreler doğrultusunda uygulanmaya çalışılmaktadır. Türkiye'de uygulanmaya çalışılan faiz dışı fazla hedefi gibi mali kurallar örtük mali kural niteliğindedir. Bunun dışında, Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Merkez Bankası Kanunu'nda yapılan değişiklik vb. düzenlemeler de benzer niteliğe sahiptir.

2011 yılında Türkiye kamuoyunun ilgi duyduğu Mali Kural Kanun Tasarısı'nda ortaya konulan büyüme ve bütçe açığı parametreleri, açık mali kurallar niteliği taşısa da bu tasarı ilerleyen dönemlerde askıya alınmıştır. Mali kuralların uygulama araçları içerisinde etkin bir yere sahip olan faiz dışı fazla hedefi, Türkiye'de özellikle 2000'li yıllardan itibaren bütçe açıkları, kamu borcu, faiz giderleri gibi temel mali göstergeler üzerinde olumlu sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

Maastricht Anlaşması'na dayalı olarak oluşturulan mali kuralların temelinde bütçe açığı ve borçların Gayrisafi Yurtiçi Hasılaya (GSYH) oranları yatmaktadır. Bütçe açığının ilgili AB üyesinin GSYH'sine oranı % 3, borçların ise ilgili ülkenin GSYH'sine oranı % 60'ı aşmaması gerekmektedir. Bu çalışmada faiz dışı fazla hedefinin AB'ye aday ülke olan Türkiye'nin mali göstergeleri üzerinde ne derece katkısı olduğu incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örtük mali kurallar, faiz dışı fazla, bütçe açığı, kamu borcu, faiz giderleri.

ABSTRACT

Fiscal rules, in the European Union (EU) are aimed to be implemented in accordance with parameters set out in the Maastricht Criteria. Such as the primary surplus target aimed to

be implemented in Turkey, fiscal rules have the characteristics of implicit fiscal rules. Apart from that, the Law on the Regulation of Public Financing and Debt Management, Public Finance Management and Control Law no. 5018, amendment in the Central Bank Law etc. are also in a similar qualification.

The growth and the budget deficit parameters which were set out in Fiscal Rule Draft Law, attracted public attention in Turkey in 2011, have the characteristics of the clear fiscal rules but this draft went into abeyance later on. Primary surplus target having an active part in implementation tools of fiscal rules, has revealed positive results on fundamental financial indicators such as budget deficits, public debt, interest expenses especially since the 2000s in Turkey.

On the basis of fiscal rules resting on Maasricht Arrangement, the rate of deficits and debts to Gross Domestic Product (GPD) lies. The rate of deficits to the related EU Country's GDP should not be above % 3 and the rate of debts to related Country's GDP should not be above 60%. In this study, the effects of primary surplus target to financial indicators of Turkiye which is in line for EU are investigated

Key Words: Implicit fiscal rules, primary surplus, budget deficit, public debt, interest expenses.

1. Mali Kurallarla İlgili Genel Bilgiler

Mali kurallar “mali değişkenler üzerine konulan yasal sınırlamalar veya maliye politikaları üzerine konulan sürekli sınırlamalardır”.¹ Diğer bir tanımlamaya göre mali kurallar, bütçe dengesi, kamu borçları, kamu harcamaları ve kamu gelirleri gibi mali performans göstergelerine getirilen sınırlama ve düzenlemelerdir.²

2011 yılında gündeme gelen Mali Kural Kanun Tasarısı'na göre mali kurallar, kamu açığı ve borç yükünü sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmak, mali disiplin anlayışını kalıcı hale getirmek, maliye politikasına olan güveni artırmak, artan güven ve kredibilitayle beraber

¹ *Kopits, G., Symansky, S., Fiscal Policy Rules, Occasional Paper 162, International Monetary Found, Washington DC, 1-5, (1998).*

² *Kesik, Ahmet; Bayar, Nergis, Uluslararası Uygulamalar Işığında Mali Kurallar ve Mali Disiplin. C. C. Aktan, A. Kesik, F. Kaya (Editörler). Mali Kurallar, Maliye Politikası Yönetiminde Yeni Bir Eğilim: Kurallar ve Sınırlamalar Vergi, Harcama, Borçlanma vs. Üzerine Kurallar ve Sınırlamalar. Ankara. Maliye Bakanlığı SGB Yayın No: 2010/408, 47. (2010).*

riskin düşmesini sağlayarak borçlanma maliyetini azaltmak gibi amaçlarla uygulanmak istenmektedir.³

Mali kurallara geçilmesinin gerekçeleri arasında; mali disiplinin bozulması, devlet borçlarının artması, dış ticaret açığının büyümesi, kayıtdışı ekonomik yapının güçlenmesi, gelir dağılımının bozulması, kamu kaynaklarının israfı gibi nedenler sayılabilir.

Mali kurallar çeşitli şekillerde sınıflandırılmaktadır. Bunların arasında en yaygın olanı, maliye politikası araçları dikkate alınarak yapılan sınıflamadır. Buna göre mali kurallar; vergileme ile ilgili, harcama ile ilgili, borçlanma ile ilgili ve bütçeleme ile ilgili mali kurallar şeklinde sınıflandırılmaktadır. Diğer sınıflama şekilleri arasında, anayasal – yasal mali kurallar, katı – esnek mali kurallar, sayısal – sayısal olmayan mali kurallar, açık – örtük mali kurallar yer almaktadır.

Açık ve örtük mali kural sınıflamasına göre, mali kurallar açıkça yasalarda, anayasada veya diğer mevzuatlarda ortaya konulmuş ise “açık mali kurallar”; ilgili kuralların dayanağının yasa, politik taahhütname, koalisyon antlaşması veya alt hukuki metinler olmaması ve uygulamanın belirli bir süreyle sınırlandırılmış olması durumunda ise “örtük mali kurallar” olarak tanımlanmaktadır.⁴

Türkiye’de 2008 yılına kadar IMF ile yapılan üçer yıllık Stand-by anlaşmaları ve faiz dışı fazla hedefi örtük mali kurallara örnek teşkil ederken; 2011 yılında TBMM’ye gelen Mali Kural Kanun Tasarısı’nda ortaya konulan kurallar ise açık mali kurallara örnek verilebilir.

2. IMF İle Yapılan Stand-by Anlaşmaları ve Faiz Dışı Fazla Hedefi

Türkiye, IMF ile ilk olarak 1961 yılında anlaşma yapmış, o tarihten itibaren 2008 yılına kadar toplam 19 adet Stand-by anlaşması yaparak 2008 yılından itibaren yeni bir anlaşmaya gitmemiştir.

³ *Mali Kural Kanun Tasarısı*, TBMM, (2011), <http://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0891.pdf>, Erişim Tarihi: 31.01.2015

⁴ *Kaya, Fatih*, Türk Kamu Mali Yönetiminde Örtük Mali Kurallar ve Ülke Tecrübelerinin Değerlendirilmesi, C. C. Aktan, A. Kesik, F. Kaya (Editörler), *Mali Kurallar, Maliye Politikası Yönetiminde Yeni Bir Eğilim: Kurallar ve Sınırlamalar Vergi, Harcama, Borçlanma vs. Üzerine Kurallar ve Sınırlamalar*, Maliye Bakanlığı SGB, Yayın No: 2010/408, Ankara, 386, (2010).

IMF ile yapılan Stand-by anlaşmaları ve bu doğrultuda verilen niyet mektuplarının ana eksenini, yüksek oranda faiz dışı fazla sağlama amaçlı sıkı maliye politikaları ve enflasyonla mücadele programları oluşturmaktadır.

Türkiye’de 5 Nisan Kararları ile birlikte ilk olarak faiz dışı fazla hedefi⁵ kamu mali yönetiminde uygulanmaya başlanmıştır.⁶ Faiz dışı fazla ile bütçede faiz harcamaları hariç tutulduğunda, kamu gelirlerinin kamu giderlerini aşan kısmı, diğer bir ifade ile faiz harcamaları hariç tutulduğunda kamu bütçesinin fazla vermesi ifade edilmektedir.

Faiz dışı fazla hedefi, mali kurallar içerisinde önem arz eden borçlanma kuralının etkin uygulama şeklidir. Böyle bir hedefin belirlenmesinde en önemli neden, borçlanmaya belli ölçüde sınırlama getirilmesi, kamu borcunun süreç içerisinde azaltılması ve bütçe açıklarının düşürülmesidir. Aşağıdaki çizelgede Türkiye’nin faiz dışı fazla hedefi, bütçe açıkları ve kamu borcunun yıllar içerisindeki seyrine yer verilmiştir.

Çizelge 1: Faiz Dışı Fazla Hedefleri ve Uygulama Sonuçları (GSYH’ye Oranı)

%	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Hedeflenen	3,7	5,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Gerçekleşen	2,5	5,8	4,4	6,6	7	6,4	6,5	4,4

Kaynak: *Saygılıoğlu, Nevzat., Erduran, Ali Çelen, Mali Kural Ve Etkinlik Sorunu: Türkiye Örneği*, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonomik Yaklaşım Kongreler Dizisi – VII’de sunuldu, (2010).

Çizelge 1’den de anlaşılacağı üzere, IMF ile yapılan anlaşmalar çerçevesinde ortaya konulan faiz dışı fazla hedeflerine önemli ölçüde ulaşılmıştır. Bu dönemde faiz dışı fazla hedefinin tutturulabilmesi için, kamu borç yükünün ve bütçe açıklarının azaltıldığı, kamu harcamalarında kısıntıya gidildiği ve kamu gelirlerini arttırıcı politikaların yürürlüğe konulduğu görülmektedir.

⁵ Faiz dışı fazla hedefi GSMH’nin yüzde 6,5 düzeyinde belirlenmiştir.

⁶ *Karakurt, Birol; Akdemir, Tekin.* Türkiye’de Mali Kural Uygulamaları: Sayısal Olmayan Kurallardan Sayısal Kurallara Geçiş Mali Kurallar, C. C. Aktan, A. Kesik, F. Kaya (Editörler) Mali Kurallar, Maliye Politikası Yönetiminde Yeni Bir Eğilim: Vergi, Harcama, Borçlanma vs. Üzerine Kurallar ve Sınırlamalar Maliye Bakanlığı SGB, Yayın No: 2010/408, Ankara, 330-331, (2010).

Aşağıda Çizelge 2’de faiz giderlerinin merkezi yönetim bütçe içerisindeki payı gösterilmektedir. 2000’li yılların başlarında faiz giderleri bütçenin neredeyse yarısına tekabül ederken, 2014 yılına gelindiğinde bu oranın % 12’le indiği gözlenmektedir.

Çizelge 2: Faiz Giderlerinin Merkezi Yönetim Bütçesi İçindeki Payı

Yıllar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
(%)	39,8	47,2	43,2	41,4	37,1	28,6	25,8	23,9	22,3	19,8	16,4	13,4	13,4	13,1	12,2*

Kaynak: Bütçe Büyüklükleri ve Bütçe Gerçekleşmeleri, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, <http://www.bumko.gov.tr/TR.157/butce-buyuklukleri-ve-butce-gerceklesmeleri.html>, Erişim Tarihi: 02.02.2015

*Tahmini

Aşağıdaki çizelgede Türkiye’nin bütçe açıklarının yıllar itibariyle seyrine yer verilmektedir. Küresel Kriz’in önemli ölçüde hissedildiği 2009 ve 2010 yılları hariç diğer yıllarda bütçe açıkları GSYH’ye oranı % 3’ün altında seyretmektedir. Bu rakamlar, Maastricht Kriterleri’nin temel parametrelerinden olan bütçe açıklarının GSYH’ye oranının % 3’ü geçmemesi kriterine önemli ölçüde uyumludur.

Çizelge 3: Türkiye’de Bütçe Açıklarının GSYH’ye Oranı

Yıllar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
(%)	-0,6	-1,6	-1,8	-5,5	-3,6	-1,4	-2,0	-2,2	-2,5*

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, İstatistikler, <http://www.hazine.gov.tr/default.aspx?nsw=EilDPQez15w=H7deC+LxBI8=&mid=59&cid=12&nm=167>, Erişim Tarihi: 04.02.2015

*Tahmini

Merkezi yönetim brüt borç stokunun GSYH’ye oranının gösterildiği aşağıdaki çizelgede, 2014 yılına gelindiğinde bu oranın % 40’ın altına indiği görülmektedir. Bu durum yine Maastricht Kriterleri’nin temel parametrelerinden olan kamu borcunun GSYH’ye oranının % 60’ı geçmemesi kriterine önemli ölçüde uyumlu olduğu sonucuna vardırırmaktadır.

Çizelge 4: Merkezi Yönetim Borç Stokunun GSYH'ye oranı

Yıllar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
(%)	38,2	74,1	69,2	62,2	56,6	51,1	45,5	39,6	40,0	46,3	43,1	39,9	37,6	35,9	34,0*

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Hazine İstatistik Yıllığı, Kamu Borç Yönetimi,

<http://www.hazine.gov.tr/default.aspx?nsw=EilDPQez15w=H7deC+LxBI8=&mid=249&cid=26&nm=41>,

Erişim Tarihi: 05.02.2015

*Tahmini

SONUÇ

Türkiye'de uygulanmaya çalışılan mali kurallar örtük mali kurallar niteliğindedir. IMF ile yapılan Stand-by anlaşmaları ve faiz dışı fazla hedefi örtük mali kural olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanında 2000'li yıllarda yasalaşan 5018 Sayılı Kanun, Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun gibi düzenlemeler de örtük mali kural olarak isimlendirilmektedir. 2011 yılında TBMM'nin gündemine gelen Mali Kural Kanun Tasarısı açık mali kural özelliğine sahip olsa da Meclis Genel Kurulundan geçmemiştir.

Faiz dışı fazla hedefi, Türkiye'nin mali performans göstergeleri üzerinde önemli etkilerde bulunmuştur. Bu hedef, Türkiye'nin bütçe açığı, borçlanma ve faiz giderlerinin bütçe içerisindeki payını özellikle 2000'li yıllardan itibaren önemli ölçüde düşürmüştür. Çalışmada ortaya konulan mali göstergeler, Maastricht Kriterleri'nde ortaya konulan kriterlere uyumludur. Dolayısıyla bu durumdan hareket ederek, Türkiye'nin mali kurallara geçişi için gereken alt yapının oluştuğu sonucuna varılabilir.

KAYNAKÇA

Kopits, G., Symansky, S. Fiscal Policy Rules, Occasional Paper 162, International Monetary Found, Washington DC, 1-5, (1998).

Kesik, Ahmet; Bayar, Nergis, Uluslararası Uygulamalar Işığında Mali Kurallar ve Mali Disiplin. C. C. Aktan, A. Kesik, F. Kaya (Editörler). Mali Kurallar, Maliye Politikası Yönetiminde Yeni Bir Eğilim: Kurallar ve Sınırlamalar Vergi,

Harcama, Borçlanma vs. Üzerine Kurallar ve Sınırlamalar. Ankara. Maliye Bakanlığı SGB Yayın No: 2010/408, 47, (2010).

Mali Kural Kanun Tasarısı, TBMM, (2011), <http://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0891.pdf>, Erişim Tarihi: 31.01.2015

Kaya, Fatih, Türk Kamu Mali Yönetiminde Örtük Mali Kurallar ve Ülke Tecrübelerinin Değerlendirilmesi, C. C. Aktan, A. Kesik, F. Kaya (Editörler), Mali Kurallar, Maliye Politikası Yönetiminde Yeni Bir Eğilim: Kurallar ve Sınırlamalar Vergi, Harcama, Borçlanma vs. Üzerine Kurallar ve Sınırlamalar, Maliye Bakanlığı SGB, Yayın No: 2010/408, Ankara, 386, (2010).

Karakurt, Birol; Akdemir, Tekin. Türkiye’de Mali Kural Uygulamaları: Sayısal Olmayan Kurallardan Sayısal Kurallara Geçiş Mali Kurallar, C. C. Aktan, A. Kesik, F. Kaya (Editörler) Mali Kurallar, Maliye Politikası Yönetiminde Yeni Bir Eğilim: Vergi, Harcama, Borçlanma vs. Üzerine Kurallar ve Sınırlamalar Maliye Bakanlığı SGB, Yayın No: 2010/408, Ankara, 330-331, (2010).

Saygılıoğlu, Nevzat., Erduran, Ali Çelen, Mali Kural Ve Etkinlik Sorunu: Türkiye Örneği, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonomik Yaklaşım Kongreler Dizisi – VII’de sunuldu, (2010).

Bütçe Büyüklükleri ve Bütçe Gerçekleşmeleri, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, <http://www.bumko.gov.tr/TR,157/butce-buyuklukleri-ve-butce-gerceklesmeleri.html>, Erişim Tarihi: 02.02.2015

Hazine Müsteşarlığı, İstatistikler, <http://www.hazine.gov.tr/default.aspx?nsw=EilDPQez15w=H7deC+LxBI8=&mid=59&cid=12&nm=167>, Erişim Tarihi: 04.02.2015

Hazine Müsteşarlığı, Hazine İstatistik Yıllığı, Kamu Borç Yönetimi, <http://www.hazine.gov.tr/default.aspx?nsw=EilDPQez15w=H7deC+LxBI8=&mid=249&cid=26&nm=41>, Erişim Tarihi: 05.02.2015

Kazancı
Hukuk Araştırmaları
Dergisi

Şubat 2015

Site içinde

Ara

Editör'den not

Değerli Okuyucular,

Dergimizin yeni sayısında yazarlarımızın çalışmalarını ilginize sunuyoruz.

Doç. Dr. Hakan ACAR, makalesinde 634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 3/2. Maddesinde düzenlenen arsa payı düzeltme davalarının açılma şartlarını incelemiştir.

Kerim BÖLTEN, Halka açık anonim ortaklıklarda pay sahibinin ayrılma hakkı çalışmasını sunmuştur.

Osman SARI, Sosyal güvenlik hukukunda prim kavramı ve primlerin hukuki niteliği çalışmasını sunmuştur.

Dr. İdris ERMEYDAN, Ceza hukukunun en zor konusu olarak kabul edilen kast, suç tipinin bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi olarak tanımlanmıştır. Her ne kadar, kast ile kusur arasında haksızlık kavramı nedeniyle ilişki varsa da, final hareket teorisinin bir sonucu olarak kast, sübjektif haksızlık olarak suçun manevi unsuru içinde incelenmektedir.

Leylan Demirağ AKTAŞ, çalışmada öncelikle SE ("Societas Europaea")nın tanımına ve dolayısıyla 2001 tarihli ve 2157/2001 sayılı tüzük hükümlerine değinilmiş; sonrasında sermaye artırımına ilişkin Türk Hukukuna ilişkin hükümlere yer verilirken, tüzük ve direktif hükümlerinde düzenlenen hususlarda ise farklılıklar vurgulanmaya çalışılmıştır.

İker KARA ve Gamze KAYA müşterek çalışmalarında, bilişim alanındaki suçları Türk hukukundaki cezaî yaptırımlarının uygulama yönünden değerlendirmişler ve söz konusu yaptırımların yeterliliğini incelemişlerdir.

Doç. Dr. Gökhan Kürşat YERLİKAYA, çalışmasında Türkiye'de muhasebe ve vergi hukuku ilişkisinin kısa bir tarihçesine bakmıştır. Dolayısıyla muhasebe bilimindeki gelişmelerin nasıl vergi hukukuna ve bilhassa vergi denetim hukukuna tesir ettiği gösterilmiştir.

Dr. Sami BUHUR, çalışmasında faiz dışı fazla hedefinin AB'ye aday ülke olan Türkiye'nin mali göstergeleri üzerinde ne derece katkısı olduğunu incelemektedir.

Dergimizin bu sayısında yer alan yazıların okuyucularımıza ve tüm hukuk camiasına

**Makalemi
Yayınlatmak
İstiyorum**